

Centrum
fenomenologických
bádání

Společné pracoviště
Univerzity Karlovy
a Akademie věd
České republiky

Center for
Phenomenological
Research

Centre de Recherche
Phénoménologique

Zentrum für
Phänomenologische
Forschung

Address:

Jilská 1
(entrance: Husova 4)
110 00 Praha 1
Czech Republic

phone

(+420 2) 2222 0671
(+420 2) 2222 0672

fax

(+420 2) 2222 0653

e-mail

cfb@cts.cuni.cz

XI. Mezinárodní kolokvium / XI. Internationales Kolloquium

5. – 7. května 2003 / 5. bis 7. Mai 2003

Fenomenologie a násilí Phänomenologie und Gewalt

Ve spolupráci s doktorandským seminářem
Codierung von Gewalt im medialen Wandel
Humboldtovy univerzity v Berlíně

In Zusammenarbeit mit dem
Graduiertenkolleg *Codierung von Gewalt im medialen Wandel*
der Humboldt Universität Berlin

Místo konání / Ort:

Prezidium Akademie věd České republiky
Hauptgebäude der Tschechischen Akademie der
Wissenschaften
Národní třída 3, Praha 1

Kolokvium se koná s podporou / Das Kolloquium wird gefördert von

Volkswagen-Stiftung

Graduiertenkolleg der Humboldt-Universität Berlin

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Center for Theoretical Study, Prague

Informace / Information:

Harun Maye, Humboldt-Universität Berlin, Harun.Maye@gmx.de
Hans Rainer Sepp, CFB, hr.sepp@web.de
Darja Zoubková, CFB, zoubkova@cts.cuni.cz

○ Řada kolokvií

Násilí jako ústřední konstanta přirozeného světa a kulturních dějin se zpravidla vzpěčuje stát se *fenomémem* sebereflektivního zkoumání. Fenomenologie, která se chce dostat k fenoménům redukcí a analýzou, se distancuje jak od perspektivy přirozeného světa, tak od zaujímání předchůdných teoretických stanovisek a zaměřuje se výhradně na „věc samu“, jejíž smysl a platnost má odhalit. Avšak násilí, zbaveno své faktičnosti, se zdá být *ničím*. Právě z tohoto důvodu bylo dosud násilí zaregistrováno fenomenologií jen zřídka. Naše kolokvium se chce zabývat zásadními otázkami, před které nás tato situace staví: Neztrácíme redukcí násilí na jeho *smysl* právě samotný *fakt* násilí, který se již způsobem svého *kódování* a *provedení* vzpírá redukcí na smysl a odmítá se podrobit čistě fenomenologickému popisu? Lze pak vůbec násilí uchopit jako *fenomén*, nebo se vždy jedná o něco, co se živé bytosti či věci „přihází“ a co je od vlastního dění takové „příhody“ neodlučné? Je pak vůbec možná *fenomenologie násilí*? Jak se může *násilí* stát *věcí* fenomenologie? A neskrývá se v pokusu o fenomenologii násilí také *násilí fenomenologie*?

○ Reihe Kolloquien

Gewalt als eine zentrale Konstante von Lebenswelt und Kulturgeschichte sperrt sich regelrecht dagegen, zum *Phänomen* einer selbstreflexiven Untersuchung zu werden. Eine Phänomenologie, die Phänomene via Reduktion und Analyse freilegen will, distanziert sich von lebensweltlichen Perspektiven wie theoretischen Voreinstellungen und orientiert sich ganz an der „Sache selbst“, deren Sinn und Geltung sich offenbaren soll. *Gewalt* aber scheint außerhalb ihres Faktums *nichts* zu sein. In die Register der Phänomenologie hat die *Gewalt* folglich bisher nur wenig Eingang gefunden.

Das wirft grundsätzliche Fragen auf, denen das Kolloquium nachgehen will: Verliert der reduzierte *Sinn* von *Gewalt* nicht gerade das *Faktum* der *Gewalt*, das schon aufgrund seiner *Codierung* und *Performanz* einer Reduktion auf Sinn und einer rein phänomenologischen Beschreibung sich verweigert? Kann dann *Gewalt* überhaupt als *Phänomen* erfasst werden oder handelt es sich stets um etwas, das einem Lebewesen oder einem Ding „geschieht“ und was von diesem Geschehen unablösbar ist? Ist somit eine *Phänomenologie der Gewalt* überhaupt möglich? Wie kann *Gewalt* zu einer *Sache* der Phänomenologie werden? Und inwiefern verbirgt sich in dem Versuch einer Phänomenologie der *Gewalt* nicht auch eine *Gewalt der Phänomenologie*?

Program / Programm

Pondělí, 5. května 2003 / Montag, 5. Mai 2003

9.30 Uvítání / Begrüßung

10.00 **Michael Staudigl (Wien)**

Phänomenologische Perspektiven einer Theorie der Gewalt

11.15 Přestávka / Pause

11.45 **Ichiro Yamaguchi (Tokyo)**

Zur Affektivität in der Genetischen Phänomenologie Husserls

13.00 Oběd / Mittagessen

15.00 **James Mensch (Nova Scotia)**

Shame and Guilt: The Unspeakability of Violence

16.15 Přestávka / Pause

16.45 **Julia V. Iribarne (Buenos Aires)**

Ethics and Violence

A Phenomenological Approach

18.00 Večeře / Abendessen

Úterý, 6. května 2003 / Dienstag, 6. Mai 2003

10.00 **Daniel Tyradellis (Berlin)**

Husserls Stehpult

11.15 Přestávka / Pause

11.45 **Lars Friedrich (Berlin)**

Antigenos

Jan Patočka und der Dämon im platonischen Staat

13.00 Oběd / Mittagessen

- 14.30 **Thomas Weitin (Berlin)**
Schöner Sterben
Die Sinndeutung des Krieges bei Jan Patočka und Ernst Jünger
- 15.45 **Alice Stašková (Praha)**
Die Erschütterung des Textes:
Von Patočkas Begriff der Gewalt
zur Gewalt der Sprache bei Louis-Ferdinand Céline
- 17.00 Přestávka / Pause
- 17.30 **Harun Maye (Berlin)**
Die Kriege des Denkens und das Denken als Krieg
„Codierung und Gewalt“ in der Phänomenologie
von Jan Patočka und Roland Barthes
- 18.45 Večeře / Abendessen

Středa, 7. května 2003 / Mittwoch, 7. Mai 2003

- 9.00 **Toru Tani (Tokyo)**
Transzendentes Ich und Gewalt
- 10.15 Přestávka / Pause
- 10.45 **Cathrin Nielsen (Freiburg i. Br.)**
Gewalt und Maske
Überlegungen zum Gesicht des Nihilismus
im Anschluss an Nietzsche
- 12.00 **Stefan Nowotny (Louvain-la-Neuve)**
Der erfasste Körper
Zum Verhältnis von Gewalt und Identifikation
am Beispiel des Fingerprinting
- 13.15 Oběd / Mittagessen

Informace / Information:

Harun Maye, Humboldt-Universität Berlin, Harun.Maye@gmx.de
Hans Rainer Sepp, CFB, hr.sepp@web.de
Darja Zoubková, CFB, zoubkova@cts.cuni.cz